

Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldust nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ (edaspidi *korraldus nr 282*).

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud. Piirangute eesmärk on vähendada isikutevahelisi kontakte ning vältida suuremate hulkade inimeste koosviibimist ja seeläbi viiruse levimist.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kultuuriministeriumi ja Riigikantselei ametnikud.

2. Korralduse sisu

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punktide 2 ja 5, lõike 5 punktide 1 ja 3 ja lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8.

Käesoleva korraldusega tehakse leevendusi spordivõistluste ning spordi- ja liikumisürituste korraldamisele. Leevenduste tegemisel arvestatakse ka COVID-19-vastase vaksineerituse taset Eestis¹ ja selle planeeritud edenemist lähinädalate jooksul. COVID-19-vastase vaksineerimise kõige olulisem eesmärk on raske (haiglaravi vajava) haigestumise ennetamine.

Viimase 14 päeva haigestumus 100 000 inimese kohta Eestis püsib mõeldukalt kõrgel tasemel, kuid enamik võrreldavaid nakkus-, haiglate täituvuse ja muud tervishoiusüsteemi puudutavad näitajad on selges langustrendis. Seetõttu teeb Vabariigi Valitsus leevendusi, mis on praeguses olukorras proportsionaalsed nakkuse levikuga ja millel ei ole suurt riski nakkuse leviku suurenemisele.

Tartu Ülikooli tehtava COVID-19 seireuringu kohaselt on võrreldes kuutaguse uuringulainega nakkusohtlike täiskasvanute hulk kahanenud kolmandiku võrra ehk 0,58 protsendilt 0,38 protsendile, st et nakkusohtlikud on praegu umbes 3900 täiskasvanut. Samuti on uuringu andmeil COVID-19 antikehad tekkinud pooltel täiskasvanutel, üle 65-aastaste hulgas on antikehad olemas juba 80 protsendil. Uuringu tulemused näitavad, et rakendatud piirangud on olnud suure mõjuga COVID-19 levikule ning praeguseks juba rakendunud leevendused ei ole toonud kaasa nakkusohtlike täiskasvanute arvu suurenemist.

21. nädala jooksul lisandus 876 haigusjuhtu. Võrreldes 20. nädalaga vähenes uute juhtude arv 40,2% võrra. Möödunud nädala jooksul tehti 27 233 testi (2053 testi 100 000 elaniku kohta), mida on 16,4% võrra vähem kui 20. nädalal. 3,9% testidest osutus positiivseks (20. nädalal 4,5%; langus ~13%). Nn Ühendkuningriigi mutatsiooniga (B.1.1.7) viirustüve levik on Eestis laialdane ja domineeriv (97,3% kõikidest uutest nakatunutest). Kokku on 31. mai 2021. a

¹ Eesti loeb soovitavaks COVID-19-vastase vaksineerituse tasemeks 70% elanikkonnast. Uute viirustüvede lisandumisel, mis levivad kiiremini või mis on vaktsiinide suhtes resistentsed, võib nimetatud vajalik osakaal olla suurem. <https://www.terviseamet.ee/et/koroonaviirus/koroonakaart>.

seisuga Eestis registreeritud 68 nn Lõuna-Aafrika Vabariigi (LAV) mutatsiooniga (B.1.351) viirustüvega nakatunut, neist 41 on kohalikud juhud. Eestis on registreeritud ka üheksa nn India mutatsiooniga viirustüvega (neist ühel juhul B.617.1 ja kaheksal juhul B.1.617.2) nakatunut. 21. nädalal tuvastati kaks Indiast ja Egiptusest sisse toodud India viiruse tüve B.1.617.2. 21. nädalal tuvastati esimene Belgiast sisse toodud Brasiilia tüve juhtum.

Terviseameti hinnangul on Eestis viiruse leviku kiirus vähenenud, kuid haigestumuse intensiivsus on endiselt kogu riigis suur. Teadusnõukoja hinnangu kohaselt näitab nakatamiskordaja R, et haigestumine on endiselt laialdane, kuid langustrendis. Eestis on vastav näitaja langenud alla 1, mis tähendab, et rakendatavad meetmed on olnud tõhusad ning haigestumine on langustrendis. Reproduktsiooni alusarv R ehk nakatumiskordaja püsib üle Eesti 0,74.

Korralduse väljatöötamisel on peetud silmas, et 14 päeva haigestumus 100 000 inimese kohta on Eestis kõrge ning haigestumuse intensiivsus on suur kogu Eestis. 2. juunil 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 154,2 ja viimase 7 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 113. 31. mail 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 176,15 ja viimase 7 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 125. 26. mail 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 222,1 ning viimase 7 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 94,7. 12. mai 2021. a seisuga oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 343,57 ning viimase 7 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 312. 28. aprillil 2021. a seisuga oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 422,2. 30. märtsil 2021. a oli vastav näitaja 1364,21. 28. aprillil 2021. a oli esmaseid positiivseid teste 396 ehk 8,3% testide koguarvust, 12. mail 2021. a oli positiivseid teste 371 ehk 7,87% testide koguarvust.

Kinnitatud haigusjuhtude jaotus maakonniti 02.06.2021 seisuga	
Maakond	7 päeva suhtarv 100 000 elaniku kohta
Ida-Viru	143,01
Valga	141,82
Põlva	73,03
Võru	59,30
Pärnu	56,85
Harju	55,87
Viljandi	49,83
Rapla	39,06
Hiiu	32,21
Tartu	29,35
Saare	21,16
Jõgeva	21,10
Lääne	14,67
Lääne-Viru	13,59
Järva	3,31

2. juuni 2021. a seisuga on haiglakohtade COVID-19 koguressurss 285 voodikohta, millest COVID-19 patsiendid hõivavad 40,00% (114 voodikohta). Haiglate COVID-19 intensiivravikohtade koguressurss on 38 voodikohta, millest COVID-19 patsiendid hõivavad

42,11% (16 voodikohta). Haiglate COVID-19 üldravikohtade koguressurs on 212 voodikohta, millest COVID-19 patsiendid hõivavad 43,87% (93 voodikohta).

21. nädalal tuvastatud 876 haigusjuhus jäi nakatumiskoht teadmata 33% juhtudest (20. nädalal 30,6%). Alates 2020. a 49. nädalast on teadmata nakatumispaigaga nakatunuid olnud 30–36% juhtude üldarvust. 21. nädalal said nakkuse perekonnast 39% (peamine levik toimub perekondades ja sugulaste seas), tööl 11,2%, mujal 5,6% (nakatumine toimus tõenäoliselt peamiselt tutvusringkonnas ja elukohas), välismaal 4,3%, laste- ja õppeasutuses 5,2%, Kaitseväes 0,8%, tervishoiu/hoolekandeesutuses – 1% juhtudest. Võrreldes 20. nädalaga nakatumispaikade muster märgatavalt ei muutunud. Vähenes juhtumite osakaal laste- ja õppeasutuses (5,6%→5,2%) ning tervishoiu/hoolekandeesutuses (1,3%→1,0%). Suurenes nakatumine tööl (9,5%→11,2%) ja välismaal (3,2%→4,3%). Nakatumise osakaal perekonnaringis ei muutunud. Viimase 14 päeva (20.–21. nädal) teadmata nakatumispaigaga nakatunute osakaal moodustas 31,5% juhtudest.

Lähtuvalt sellest on Terviseameti hinnangul viiruse levik kogu Eestis jätkuvalt laialdane ning tervishoiusüsteem on endiselt surve all. Samas on nakatumise vähenemise tõttu surve tervishoiusüsteemile järk-järgult vähenemas, mh vanemaealiste vaksineerimisega hõlmatus kasvu tõttu. 2. juuni 2021. a seisuga on 70–79 vanuserühmas vaksineerimisega hõlmatus 69,60% ning vanemate kui 80-aastaste seas on hõlmatus 60,87%. Vaksineerimiskuur on lõpetatud 286 806 inimesel (20,23% elanikkonnast).

Arvestades, et haigestumuse intensiivsus on endiselt kõrge kogu riigis, ei ole korraldusega tehtud rakendatavatest piirangutest erandeid piirkonniti, sest regionaalsete piirangute mõju pole tõenäoliselt piisav nakkuse leviku pidurdamiseks muu hulgas seetõttu, et suur hulk inimesi ei ole teadlikud, kust nakkus saadi. Regionaalsete piiranguid ei ole kehtestatud ka seetõttu, et vältida siseriiklikult inimeste mitteesmavajalikku liikumist teenuste tarbimiseks või tegevuste elluviimiseks, mis võib suurendada madala nakkustasemega piirkondades nakatumist.

Korralduses nr 282 piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktil nakkusohtliku inimesega. Viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles, hingates sisse viiruse osakesi², või saastunud pindade ning nt saastunud käte kaudu. Viirus levib paremini halvasti ventileeritud ja suure inimeste hulgaga siseruumides, kus inimesed viibivad pikka aega. Arvestada tuleb, et aerosoolid (viiruse osakesed) võivad püsida õhus pikema aja vältel ning liikuda enam kui 1 meetri kaugusele. Riskirühmadel (sh vanemaealistel) on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks.

2. juunist 2021. a on lubatud korraldada sisetingimustes spordivõistlusi ning spordi- ja liikumisüritusi, kus osalevad rahvusvahelise kõrge tasemega võistlusega ning täiskasvanute Eesti meistri- ja karikavõistlusega seotud ja võistkondlike sportmängude esi- ja meistriliiga sportlased, spordialaliidu võistlussüsteemis võistlevad professionaalsed sportlased ning Eesti täiskasvanute ja noorte koondiste liikmed ja kandidaadid ja puudega isikud või isikud, kellele osutatakse sotsiaalse ja tööalase rehabilitatsiooniga seotud teenuseid, üksnes juhul, kui on tagatud korralduse nr 282 punktis 8¹ sätestatud hajutatuse nõude täitmine, ning osalejate arv kokku ei tohi olla rohkem kui 200 isikut ja välistingimustes mitte rohkem kui 250 isikut.

² <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19-how-is-it-transmitted>

Sisetingimustes tuleb tagada desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmine Terviseameti juhiste kohaselt. Pealtvaatajad ei ole lubatud.

Samuti on välistingimustes spordivõistlused ning spordi- ja liikumisüritused lubatud, kui on tagatud, et osalejate arv ei oleks rohkem kui 250 isikut kokku, ja ürituse korraldaja tagab, et osalejad ei viibi ürituse toimumise kohas ajavahemikus kella 22.00 kuni 06.00. Kui spordivõistluse ning spordi- ja liikumisürituse iseloomust tulenevalt on vältimatult vajalik pooleliolev tegevus lõpetada kellaajapiirangust hiljem, peab korraldaja tagama tegevuse lõpetamise 60 minuti jooksul. Seejuures ei tohi osalejatega seotud sisulised ajakavalsed tegevused olla planeeritud lõppema palju hiljem kui kell 22.00. Pealtvaatajad ei ole lubatud.

Muudatusega ühtlustatakse alates 4. juunist 2021. a spordivõistluste ning spordi- ja liikumisürituste piirangud avalike ürituste kohta kehtivate piirangutega. Alates 31. maist 2021. a on välistingimustes avalikud koosolekud, avalikud üritused, sealhulgas konverentsid, teatrietendused, kontserdid ja kinoseansid, meelelahutusteenuse osutamine ning isikute viibimine ja liikumine avalikel jumalateenistustel ja teistel avalikel usulistel talitustel lubatud, kui on tagatud, et osalejate arv ei oleks rohkem kui 250 isikut kokku, ning kui nimetatud kohtades ei viibita ajavahemikus kella 22.00 kuni 06.00. Sisetingimustes on alates 2. juunist 2021. a avalikud koosolekud, avalikud üritused, sealhulgas konverentsid, teatrietendused, kontserdid ja kinoseansid, meelelahutusteenuse osutamine ning isikute viibimine ja liikumine avalikel jumalateenistustel ja teistel avalikel usulistel talitustel lubatud, kui on tagatud korralduse nr 282 punktis 8¹ sätestatud hajutatuse nõude täitmine, ruumi täituvus ei ole rohkem kui 50% ruumi kohta, osalejate arv kokku ei ole rohkem kui 200 isikut ning nimetatud kohtades ei viibita ajavahemikus kella 22.00 kuni 06.00.

Olukorras, kus sisetingimustes on lubatud alates 31. maist 2021. a treenimine grupipiiranguta kuni 200 inimesele ühel spordiobjektil arvestades 50% täituvuse nõuet ning avalike ürituste korraldamine koos pealtvaatajatega, ei ole asjakohane ega põhjendatud sisetingimustes spordivõistluste korraldamine rangemate piirangutega ning võistlustele ja üritustele pealtvaatajate mitte lubamine.

Korraldusega tehakse seni kehtivatest piirangutest leevendusi spordivõistluste ning spordi- ja liikumisürituste korraldamisele. Alates 4. juunist kuni 13. juunini 2021. a lubatakse võistluste korraldamine sisetingimustes sõltumata sportlikust tasemest kuni 200 inimesele, sealhulgas pealtvaatajad, arvestades, et ruumi täituvus võib olla kuni 50%. Osalejate ja pealtvaatajate piirarvuks on sisetingimustes 200 isikut ning välistingimustes 250 isikut.

Pealtvaatajate lubamisel spordivõistlustele on positiivne majanduslik mõju spordivõistluste korraldajatele, sest piletituluga on võimalik katta võistluste korraldamisega seotud otseseid kulusid. Spordivõistluste lubamisel sisetingimustes sõltumata osalejate sportlikust tasemest on positiivne mõju sisetingimustes harrastatavate spordialade arengule ja jätkusuutlikkusele. Spordivõistluste korraldamine sisetingimustes ning pealtvaatajate lubamine aitab kaasa sponsorite huvi suurendamisele spordialade ja spordivõistluste toetamise vastu.

Korralduse punkt 1 alapunktiga 1 muudetakse punkti 20¹⁴ sissejuhatavat lauseosa ning täpsustatakse, et uus regulatsioon hakkab kehtima alates 4. juunist 2021. a.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 2 muudetakse Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282 punkti 20¹⁴ alapunkte 3 ja 4.

Alapunkti 3 muudatusega lubatakse välistingimustes spordivõistlused ning spordi- ja liikumisüritused, kui on tagatud, et osalejate ja pealtvaatajate arv ei ole rohkem kui 250 isikut kokku, ning nad ei viibi ürituse toimumise kohas ajavahemikus kella 22.00 kuni 06.00. Kui spordivõistluse ning spordi- ja liikumisürituse iseloomust tulenevalt on vältimatult vajalik pooleliolev tegevus lõpetada kellaajapiirangust hiljem, peab korraldaja tagama tegevuse lõpetamise 60 minuti jooksul. Seejuures ei tohi osalejatega seotud sisulised ajakavalised tegevused olla planeeritud lõppema palju hiljem kui kell 22.00. Alapunktis sätestatud toimumisaja piirangut ei kohaldata rahvusvahelisele kõrge tasemega spordivõistlusele.

Alapunkti 4 muudatusega lubatakse sisetingimustes spordivõistlused ning spordi- ja liikumisüritused, kui on tagatud, et osalejate ja pealtvaatajate arv ei oleks rohkem kui 200 isikut kokku, ruumi täituvus ei ole rohkem kui 50% ruumi kohta ning osalejad ja pealtvaatajad ei viibi spordivõistluse ning spordi- ja liikumisürituse toimumise kohas ajavahemikus kella 22.00 kuni 06.00 ning tagatud on hajutatuse nõude täitmine. Kui spordivõistluse ning spordi- ja liikumisürituse iseloomust tulenevalt on vältimatult vajalik pooleliolev tegevus lõpetada kellaajapiirangust hiljem, peab korraldaja tagama tegevuse lõpetamise 60 minuti jooksul. Seejuures ei tohi osalejatega seotud sisulised ajakavalised tegevused olla planeeritud lõppema palju hiljem kui kell 22.00. Sisetingimustes tuleb tagada desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmine Terviseameti juhiste kohaselt. Alapunktis sätestatud toimumisaja piirangut ei kohaldata rahvusvahelisele kõrge tasemega spordivõistlusele.

Mõlemas punktis sätestatud toimumisaja piirangut ei rakendata rahvusvahelistele kõrge tasemega spordivõistlustele, sest rahvusvahelised võistlused võivad tulenevalt rahvusvahelise alaliidu ja telepildi edastaja vahel sõlmitud lepingust lõppeda ka peale 22.00 ning varem sõlmitud kokkuleppeid ei ole võimalik korraldajal Eestis muuta. Samuti võivad spordivõistlused tulenevalt oma iseloomust pikeneda, kui sportmängudes lõpeb normaalaeg viigilise seisuga või mõnel individuaalalal kulub võistlejal distantsi läbimiseks oodatust kauem aega.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine.

Korraldus jõustub 4. juunil 2021. a ja kehtib kuni 13. juunini 2021. a (kaasa arvatud).

Korraldus kehtib kuni 13. juunini 2021. a (kaasa arvatud), sest alates 14. juunist 2021. a võib korraldada spordi- ja liikumisüritusi sisetingimustes, tagades osalejate hajutatuse, osalejaid, sh pealtvaatajaid võib üritusel olla kuni 600 ning ruumi täituvuse nõue on kuni 50%. Välistingimustes on lubatud osalejate, sh pealtvaatajate arv kuni 1000. Nii sise- kui ka välistingimustes toimuvad spordi- ja liikumisüritused peavad lõppema kell 00.00.

Korralduse punktis 3 nähakse ette korralduse avaldamine Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Taimar Peterkop
Riigisekretär